

[Fraenkel.]

Omstændigheder er det umuligt, at vi skulde kunne holde os udenfor.

Jeg tror ikke, at noget af det, man hører foreslaaet, vil kunne skaffe Landbrugets Rentabilitet tilbage, end ikke om man vilde gaa til en Nedsættelse af Landbrugets Ejendomsskatter til, hvad de var før Krigen, hvad jeg for mit Vedkommende ingenlunde skulde stille mig uvillig overfor. Skønt jeg slet ikke kan give *dem* Ret, der raaber paa, at der er sket Landbruget saa stor Uret, ved at disse Skatter er blevet saa høje, saa mener jeg, at der sker Landbruget Uret, ved at man holder Skatterne paa denne Højde; for det er en god gammel Grund-sætning i Skattepolitik, at man skal lægge Skatter paa opadgaaende Erhverv og lette Skatterne for de Erhverv, der er for nedad-gaaende. Landbruget har i sin Tid i Overens-stemmelse med denne Grundregel faaet sine Skatter forhøjet betydeligt under en vældigt opadgaaende Konjunktur, og det er ikke alene rimeligt, men ganske retfærdigt, om det nu faar en Lettelse.

Men selv om dette skete, tror jeg dog ikke, Landbrugets Rentabilitet vilde være retableret; men dermed mener jeg ikke, at det ikke skulde ske, for megen Ulykke vil kunne hindres derved. Naar jeg f. Eks. gaar med til mange Foranstaltninger, hvis endelige Virkning for Rentabiliteten jeg slet ikke tror paa, er det, fordi jeg mener, de kan mildne, lette og bringe Ro over det saa haardt ramte Erhverv, men Rentabili-teten tror jeg, som sagt, ikke, vi faar tilbage paa den Maade.

Hvis Prisfaldet er varigt — og det tror jeg det er, jeg tror, man gør Ret i at lade være med at vedligeholde Illusioner paa det Punkt —, kan der kun ske en Afhjæl-pning ved, at Jordprisen gaar ned paa kata-strofal Maade, og det maa ramme Kredit-institutionerne, hvad enten det afbødes ved, at Prioriteterne nedskæres, eller ved, at Menneskene gaar fra deres Gaarde. I 1734 havde vi akkurat lignende Forhold, og da gik Landbrugerne fra deres Gaarde i Tu-sindvis og atter Tusindvis. Saadan gjorde man i gamle Dage, men i Nutiden er man klar over, at det til syvende og sidst ikke er Institutionerne, det gælder, men det gælder Menneskene, og derfor kan man ikke uden videre lade Landbrugerne gaa fra deres Gaarde og drive om paa Landevejene som Tiggere eller Bander. Derfor tror jeg, at man dog til syvende og sidst maa den anden Vej ud.

Blandt de Midler, hvorigennem man forsøger paa at holde det gaaende, ligger

aabenlyst eller skjult Kravet om Kronens Sænkning. Jeg advarer paa det allerind-stændigste herimod, jeg tror, det vil blive en meget kortvarig Fornøjelse, og jeg tror, det vil gøre den Kalamitet, vi staar i, og som er uundgaaelig for os, endnu meget værre, end den vil kunne blive ad andre Veje. Jeg vil haabe, at de Forhandlinger, som nu skal fortsættes, maa finde andre Veje, i hvert Tilfælde finde Etafer paa den, man kan og bør slaa ind paa.

Holstein: Naar den højtærede Regering polemiserer mod den Valutapolitik, som i stigende Omfang ønskes, ikke blot af det danske Landbrug, men ogsaa af andre Er-hvervskredse og af Finansinstitutioner her i Landet, fordi de ledende og ansvarlige Mænd i de paagældende Virksomheder efterhaanden indser, at denne Vej er den eneste til økonomisk Bedring for det danske Samfund overfor et truende Sammenbrud, saa spiller de højtærede Ministre, Handels-ministeren og Udenrigsministeren, paa to Streng, som de aflokke alle de skurrende Dissonanser og alle de falske Klange, som det overhovedet er muligt at aflokke en tonende Streng, og de to Streng er: engelsk Repressalietold og løssluppen, uimodstaaelig Inflation og Kroneødelæg-gelse.

Den højtærede Handelsminister spillede fortrinsvis paa den sidste Streng — den hører jo ogsaa nærmest under hans Ressort —, og han henviste saaledes i sin Tale nys som Begrundelse for Paastanden om det løsslupne Kronefald og det danske Penge-væsens Ødelæggelse til Erfaringerne fra den forrige Inflationsperiode i Efterkrigsaa-rene med de stærkt svingende Kurser, som vi havde i Aarene 1918—19 til 1923—24—25.

Men man kan aldeles ikke sammenligne Forholdene den Gang med Forholdene nu. Thi som jeg gentagende har fremhævet, var Forholdet den Gang det — fordi de saakaldte demokratiske Partier ikke kunde enes om at føre en hensigtsmæssig og tidssvarende Finan-stoldpolitik —, at vi i Løbet af 2 Finans-aar havde en samlet negativ Handelsbalance paa op imod 2 Milliarder Kr., hidrørende dels fra den abnorme Vareefterspørgsel som Følge af Krigsaaarenes Sultetid og Afspær-ringer og dels fra de vilde Planer og Drømme om at gøre København til Stabelplads for en vældig Østersøhandel og endelig, som jeg ogsaa har gjort opmærksom paa, hidrørende fra forskellige hasarderede Handels- og Industriforetagender, finansieret af vore største Banker. Paa dette Grundlag er Nødvendigheden af et Kronefald indlysende,